

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 36

V Gorici, v petek 6. maja 1927.

Leto X.

Nefrankirana pisma se
na sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
ža«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Pravica staršev.

Kakor do vsakega posameznika imajo družba, občina, država, celokupnost tudi do otroka gotove pravice. Te pravice imajo svoj naravni temelj v dolžnostih, ki jih imajo te ustanove do poedinca in tudi do otroka. Kakor so pa te pravice omejene napram odrasli osebi, tako so omejene tudi pri otroku. Brez dvomno prvo in glavno pravico nad otrokom imajo njegovi starši.

Že krvno sorodstvo, ki veže starše z otrokom, ustvarja tako močno in neporušno skupnost, da je vsaka prostovoljna ali siljena ločitev ne naravna, nečloveška.

Dalje so starši že po naravnih zakonih samih določeni za varuhe svoje nedorasle dece. Niti misliti si ne upamo in ne moremo, da bi se odzela staršem njihova prirodna naloga, ščititi in čuvati svoj naraščaj.

To varuštvo, ki je vtemeljeno v naravi sami, nalaga staršem pa tudi mnoge in težke dolžnosti. Oni morajo bdeti in skrbeti, da se novorojenček ohrani, oni morajo pazno spremljati njegove prve korake ter se ne smejo odreči nobenim žrtvam, da ga vzgoje v zdravega človeka. Kdo prešteje prečute noči, ki jih imajo matere radi svojih otrok, kdo odplača žulje, s katerimi je zalil oče svojo težko roko, da je preživel svojo družino? Ta trda dolžnost, ki je naložena staršem, jim daje pa tudi velike, neoporečne pravice do svojih otrok.

Poglavitno in prvo pravico do otrok pa daje staršem božja postava. Starši so odgovorni za svoje otroke ne samo pred ljudmi, temveč tudi pred Stvarnikom, pred Bogom. Izročena jim ni samo briga za telesno dobrobit otrokovo, temveč morajo skrbeti tudi za njegovo duševnost. Položiti morajo v njegovo srce, v njegovo dušo prve kali člo-

vekove osebnosti in gledati morajo, da ostanejo te kali zdrave in poganjki zavarovani pred sovražnimi vetrovi. Kratko rečeno: starši morajo otroka vzgajati duševno in telesno, usposobiti ga morajo za trdi življenjski boj.

Številne in svete so tedaj pravice, ki jih imajo starši do svojih otrok. Ker izvira iz njih tudi najvažnejša in najvzvišenejša naloga: vzgoja otrok, zato morajo točno in vesino paziti na vse činitelje, ki vplivajo na otrokovo vzgojo.

Med temi činitelji je brez dvomno eden najodličnejših šola. Šola v marsičem izoblikuje razvijajočega se mladega človeka in mu vtisne svoj pečat. Zato pritiče staršem gotovo odločujoča beseda pri šoli in pri vsem pouku sploh. Starši ne morejo in ne smejo nikdar dopustiti, da bi se njihovi otroci vzgajali v duhu, ki je njim protiven. Oni so pred svojo vestjo odgovorni, da zrastejo njihovi otroci v poštene, plemenite, značajne ljudi. Ta velika odgovornost terja od njih z neizprosno nujo, da skušajo vplivati na šolo, da vrši svoje vzgojevalno delo v tem smislu. Bistven del značajnosti vsakega človeka pa tvori njegova ljubezen do staršev in njihovega jezika. Slovenski starši ne morejo in ne smejo nikdar odnehati od zahteve, da se njihovi otroci vzgajajo in šolajo v maternem jeziku, kajti jezik je ena najmočnejših vezi, ki družijo in oklepa starše in otroke. Rušiti to vez se pravi razdvajati, vničevati slovenske družine. Zato bodo slovenski starši vsikdar zahtevali, da naj se slovenski otrok šola v slovenskem jeziku, v jeziku in duhu družine. Slovenski starši ne bodo nikdar popustili od te svoje pravice, ker tega po božjih in naravnih postavah storiti ne morejo in ne smejo.

Kaj se godi po svetu?

Odnosaji med Italijo in Francijo v zadnjem času niso posebno prijazni. Vladni možje se sicer drže modro in govore z zmernimi besedami, zato je pa tem bolj glasno časopisje v obeh državah. Da so francoski socialistični in komunistični dnevniki sovražni fašistični Italiji, je naravno in se temu v Italiji nihče ne čudi. Ravno ista je z listi, ki zastopajo liberalni in demokratični program ali prostožidarske ideje, zakaj fašistična Italija je odločno nastopala proti framasonom in je skozi in skozi protiliberalna. Kljub temu je pisava teg francoskega časopisja precej vznemirila italijansko javnost in nekateri italijanski novinarji so se že pred meseci pritoževali pri zunanjemu ministru Briannu, ki je pa zamahnil z roko: »Ne brigajte se preveč za to, kar pišejo časniki! Papir je zelo potrpežljiv.«

Napad Karla Morasa.

Duhovi so se počasi pomirili. Pred včerajšnjim je pa izšel v francoskem tisku napad, ki je vzburkal zopet močno politične kroge v Rimu. V dnevniku »Aksjon Francez« je Karl Morà priobčil članek o italijansko-francoskih odnosajih, kjer

trdi, da se Italija oborožuje na francoski meji in da se je razvila istočasno radi jugoslovansko-italijanskega spora po vsej Italiji divja agitacija proti Francozom. Italijansko javno mnenje je vsled tega prav nevarno nadraženo na sosednji francoski narod. »To se vrši« — pravi Mora — »v času, ko francoska vlada odpoklicuje od italijanske meje lastno vojaštvo in tako je dana priložnost, da se zgodi, kar bi se ne dalo več popraviti. Možno je v takih razmerah, da pride do vpadov na naše ozemlje in da fašistovska krdela, plačana od izzivačev, ki ne živijo v italijanski državi, organizirajo kakšne napade.«

Ta članek je vzbudil vznemirjenje, ker ga je napisal Karl Mora, glavni urednik dnevnika »Aksjon Francez«. Morà je namreč voditelj tistih francoskih nacionalistov, katere je bil pred nedavnim obsodil papež, ki so pa bili doslej Italiji precej prijazni in hvalili pogostoma fašizem.

Giornale d'Italia odgovarja.

Ta nenadna sprememba je naredila seve vtis in v »Giornale d'Italia« iz Rima je izšel takoj odgovor izpod peresa glavnega urednika, ki

se glasi: Šum, ki ga je dvignil Karl Morà, znani francoski nacionalistični pisatelj, češ da Italija lahko izvrši vpad na francosko ozemlje, imenujemo brez pomisleka prav neznosno izzivanje. Ne vemo, ali gre pri Marlu Morasu za osebno obsedenost ali pa da sodeluje pri premišljenem manevru skupno z drugimi političnimi činitelji. Poudarjamo pri tem vsekakor sledeče: spisi, priobčeni kakor tale od politične francoske skupine, ki je bila doslej najmanj sovražna Italiji in fašizmu, in se namenoma ni vdeleževala protifašistovske gonje, morajo zadati Italiji in njenem razmerju do Francije tako globoke rane, da bo grenak spomin nanje ostal neizbrisen, četudi bi se s časom rane zopet zacelile. Gospod Brian lahko trdi kolikor mu drago, da se ni treba brigati za časnike in da se zunanja politika in tako tudi odnosaji med Italijo in Francijo razvijajo neodvisno od tiskanega papirja. Toda dejstvo je, da vsi francoski listi vseh političnih barv od komunistov do socialistov, od demokratov do zmernih struj, od »Aksjon Francez«, ki se je posluževala vsaj doslej mirnih in treznih besedi, do poluradnega lista Tana (Temps), ki prejema dan na dan navodila naravnost od zunanjega ministrstva, da se vsi ti listi v uvodnih člankih o zunanji politiki strinjajo v tem, da maličijo in obrekujejo cilje italijanske politike ter ji podtikajo namene, ki jih nima in noče imeti.

Postranski nameni.

Kaj naj misli o taki pisavi ljudstvo v Italiji? Ali ne trdijo Francozi, da se vlada njihova dežela po svobodni volji ljudstva? Časniki predstavljajo pa s svojimi čitatelji gotovo vsaj del ljudskega mnenja v državi. In če se skoro vsi skladaajo v tem, da žalijo in sramote Italijo, je treba vendar priznati, da obstoji za take žalitve in sramotitve v francoski duševnosti neko razpoloženje, ki ga vlada mora vpoštevati. Hrup, ki ga je dvignil gospod Mora, ni nikaka obramba francoskih korigistov, marveč napadalni poskus proti Italiji. Gospod Morà mora vedeti, da črne srajce razpostavljene na mejah od Reke do Ventimilje (francoska granica) štejejo le par tisočev in opravljajo na črti tisoč kilometrov samo določne policijske posle. On ve tudi, da je prva lastnost črnih srajc disciplina. Vsak pohod na francosko ozemlje bi se mogel torej izvršiti le na ukaz rimske vlade. Gospod Morà ne more torej resno verjeti v italijansko nevarnost in njegov hrup služi lahko samo tema dvema ciljema: 1. da jemlje ugled Italiji, s tem da jih podtika namen delati z oboroženimi komitaškimi tolpmi napade po balkanskem vzorcu in 2. da priganja Francijo k novim oboroževanjem proti Italiji.

Dovolj je!

Prišel je trenutek, — nadaljuje Il Giornale d'Italia — da zakličemo: dovolj! Ta nepopustljiva gonja francoskih časnikov vseh barv, ki se nadaljuje, napenja in hrumi tudi po prihodu novega italijanskega poslanika v Pariz in kljub temu, da si je italijansko časopisje naložilo tudi gledé Francije najstrožjo zmernost, postaja neznosna in je dokaz neke duševnosti, ki je nevarna za mir Evrope in za koristi vseh narodov, stremečih za družabnim

napredkom. Vsi ti pisatelji in časniki Francije, katerih je vedno več, kažejo jasno dovolj, da ne marajo v bistvu prijateljstva z Italijo. Prvi pogoj za prijateljstvo je poštenost, drugi spoštovanje. Ti časniki ne kažejo pa do Italije ne poštenosti in ne spoštovanja. S svojo gonjo zasledujejo samo en cilj: da bi ustvarili na Francoskem in v ostalem inozemstvu sovražnost, odpor in neupanje proti Italiji in njeni politiki.

Zdi se nam potrebno ugotoviti to točko v interesu evropske jasnosti in italijansko-francoskih odnosajev. Italija želi s Francijo prijateljstvo. Vedno večje število francoskih časnikov ne želi tega prijateljstva in dela na to, da bi se zablodili odnosaji med obema državama. Nam ne preostaja drugo, nego da vzamemo to na znanje in mirno čakamo.

»Druga« — končuje »Giornale d'Italia« — nimamo povedati. Sedaj naj na Francoskem ne rečejo, da je naš list začel zopet z napadi proti Franciji.

Stara tekma.

Navedli smo članek rimskega dnevnika, da bodo čitatelji poučeni o položaju. Med Italijo in Francijo so bila tudi v preteklih časih pogostoma huda nasprotja. Najhujše je bilo leta 1881., ko so Francozi zasidli v Afriki deželo Tunis, kjer se je bio naselilo že mnogo ital. delavcev, in je zato Italija mislila, da pritiče tista zemlja predvsem njej in ne Franciji. Toda Francozi so bili čez noč izkrcali čete v Tunis in Rim je ostal praznih rok. V Italiji je bilo radi tega tako ogorčenje, da so se združili z Nemčijo in Avstrijo v tako zvano trozvezo, ki je trajala do leta 1915. Med vojno se je med Italijo in Francijo prijateljstvo obnovilo in trajalo nekaj let tudi v miru. V poslednjih časih so se po začele razmere zopet zastrupljati in dokod je dospel razvoj, nam kaže gornji članek rimskega časnika.

Okno v svet.

Svetovna gospodarska konferenca.

V sredo ob enajstih je bivši belgijski ministrski predsednik Theunis otvoril svetovno gospodarsko konferenco v Ženevi. Navzočih je bilo 170 zastopnikov iz petdesetih držav. Zastopani sta tudi Rusija in Jugoslavija. Naloga tega ogromnega mednarodnega zborovanja je, da uredi svetovno proizvodnjo in uporabo, da uredi delovno razmerje in da odpravi najnovejšo socialno zlo: brezposelnost. Kakšna pota bodo gospodje v Ženevi našli, bomo bravcem sporočili.

Vest iz Amerike.

Veliki ameriški dnevnik »Chicago Tribune« je nedavno objavil vest, da si bodo avstrijsko republiko razdelile sosednje države Jugoslavija, Švica, Češkoslovaška in Nemčija. Koliko je na tem resnice?

Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo.

Po vestih iz Beograda se pričnejo že ta teden pogajanja med Italijo in Jugoslavijo, in sicer na podlagi angleškega predloga, ki pravi, naj Jugoslavija potrdi netunske pogodbe, Italija pa podá tako tolmačenje pogodb z Albanijo, da se Jugoslavanji pomirijo. Uradno to pa ni še potrjeno.

Nova razdelitev kolonij?

Angleški list »Daily Mail« je napisal članek, kjer pravi, da bi bilo pametno prepustiti upravo Palestine in Mezopotamije Italiji. Ti dve deželi sta zdaj pod angleško upravo. To misel v Italiji toplo pozdravljajo.

Mažarski kralj.

Mažarska kraljevska stranka si močno želi nazaj Habsburžane. Za svojega postavnega kralja smatrajo mladega Karlovega sina Otona. Govori se, da se bosta v kratkem naselila Zita in Oton v nekem gradu blizu Budimpešte.

Bolgarija in Jugoslavija.

Srbski list »Novosti« priobčuje izjave voditelja bolgarske kmečke stranke Muravjefa, ki pravi, da želi ves bolgarski narod zbliznanje z Jugoslavijo in hoče, da bi to zbliznanje

se izvršilo v skupni državni zvezi Jugoslovanov in Bolgarov. Tak program podpira najodločnejše bolgarska kmečka stranka.

Jugoslavija in Nemčija.

V beogradskem dnevniku »Politika« je priobčil dopisnik »Berliner Tageblatta« gospod Berkes članek, kjer pravi: »Nekoč se je zdelo, da je prijateljstvo med Nemčijo in Jugoslavijo nemogoče, razvoj dogodkov je pa dokazal, da je prijateljstvo ne samo možno, temveč za oba naroda celó potrebno. V Nemčiji imajo danes popolnoma drugačne nazore o Jugoslaviji kakor nekdanj. Nemci so spoznali v Jugoslovanih viteški narod, ki je pripravljen stopiti z nekdanjimi sovražniki v priščne prijateljske stike. Za to pa ne zadostuje, da se sklenejo le različne trgovinske pogodbe med obema državama.«

parlamentu zahteval od Avstrije lastno državo, v kateri naj bi bili zedinjeni vsi Slovenci, Hrvati in Srbi. Ta imeniten dan bodo obhajali slovesno do zadnje vasi, časniki bodo prinesli posebne priloge, praznovala ga bo tudi šolska mladina.

Mussolinijev opomin.

Prvi minister Mussolini je naslovil na ministra za javna dela zanimivo pismo. Med drugim pravi: »Od 1. 1921. do danes je Italija zgubila en milijon prebivalcev. To je toliko kot število izseljencev, ki so se izselili in ne vrnili. Pojav urbanizma (vsrkavanje podeželskega prebivalstva s strani mest) postaja tudi v Italiji zmeraj bolj vznemirljiv. Koeficient rojstev se je znižal od 32 odstotkov na 27 in je v nekaterih pokrajinah že manjši kot v Franciji.«

Če bo šlo tako dalje kot navaja sam prvi minister Mussolini, bo izseljevanje iz Italije prenehalo. To bi bilo prav neugodno posebno zdaj, ko gre zato, da dobi Italija nove kolonije.

Proti draginji.

Pred par dnevi je sklical goriški prefekt kom. Cassini zastopnike raznih udruženj, ustanov in oblastev k sebi, na kateri so razpravljali o korakih, ki jih je treba podvzeti napram draginji. Sklenili so skupen nastop vseh merodajnih krogov v tem pogledu. Upajmo, da bo imel uspeh.

Goriški telefon.

Zadnje tedne popravljajo in obnavljajo goriško telefonsko omrežje. Prihodnji teden bodo telefonski razgovori za par dni ukinjeni, ker bodo spojili novo zračno napeljavo z dosedanjim podzemljsko. Označeni dnevi še niso določeni. Upajmo, da bo po teh dneh telefon boljše posloval kakor večkrat do sedaj.

»Vojna bo!«

Tak glas se širi posebno po bovškem in kobariškem okraju. Ljudje so vsi razburjeni. Celo tako daleč gre to razburjenje, da si v nekih vaseh ljudje niti prašičev za reje niso še kupili. Vse take govore rice so pretirane in izvirajo iz listov, ki so nepoučeni ali pa radi »futura« brave s senzacijami. Saj mora biti vendar vsakomur jasno, da si nobena država ne želi v te težkih gospodarskih časih novih izgub na ljudeh in ljudskem premoženju.

»Goliardi«.

Zastopstva italijanskih visokosolcev se bodo zbrala v Gorici 18. maja. Na glavni cesti pod Ročinjem nasproti Avčam bodo odkrili spomenik padlemu podporočniku Robertu Luhu.

Dobrodelni koncert.

V sredo zvečer se je v goriškem mestnem gledališču vršil dobrodelni koncert. Pri koncertu so sodelovali v večini slovenski umetniki diletanti, ki so želi obilo pohvale. Peli sta gospodični Mozetičeva in Dominkova ter gospodje: znani naš tenorist Bratuž, mladi basist Oko Franko; oba smo imeli priliko že slišati na naših koncertih. Pel je tudi gospod Nadaja, ki je angažiran za prihodnjo zimo na ljubljanski operi. — Italijansko občinstvo je z zadovoljstvom vzelo na znanje, da sodelujejo pri italijanskem koncertu tudi slovenske moči.

Draga jajca.

Nekdo v Dolenjem je ukradel svojemu gospodarju pet jajc. Drugič si bo premislil jajca krasti, ker so ga sodniki zašili za en mesec in pet dni. O vsakem jajcu bo lahko en teden premišljeval.

Ruski zbor v Gorici.

Pred časom smo poročali o koncertu zbora kubanskih kozakov v tukajšnjem gledališču. Koncert je bil potem odpovedan. Sedaj poročajo ponovno, da se bo zanimivi koncert, ki bo nudil gotovo mnogo umetniškega vžitka, vršil v torek dne 10. t. m.

Od nekod.

Od zavedne slovenske matere smo prejeli in priobčujemo:

Večkrat smo že slišali in tudi v »Straži« smo že brali, da morajo samci plačevati davek. Slišimo tudi, da nekateri radi plačajo davek, ker se bojijo sitnih žen. Berite in vpoštevajte pa tale recept, ki je za zakonske zelo važen.

Veš, dragi! Žena ni samo za delo in kratak čas. Žena ni opica, ki se ji obleka nikdar ne strga in si živež sama poišče. Žena potrebuje hrano in obleko in pride tudi naraščaj družine ter še marsikaj, za kar mora mož skrbeti. Žena ni luna, da bi se mladila, ona se stara kakor mož. Veš, ti moraš imeti tako majhno srce, da ima samo tvoja žena prostor v njem. In ona mora imeti ravno tako majhno srce, da imaš samo ti prostor v njem. Pazita pa dobro oba, da se kaka pošast ne vrine med vaju. Gore tedaj vama! Če bosta zvesto izpolnjevala to, kar si bosta pred oltarjem drug drugemu obljubila, potem pa nič strahu, potem pa le v sladki zakonski jarem! V njem cveto rožice zadovoljnosti in sreče obema, če jih lakomiselnost ne zapravita.

Nova cesta v Gorici.

V Gorici je bila odprta nova cesta, ki gre od ulice Nazarij Sauro (prej ulica Dogana) naravnost v karpucinsko ulico. Doslej je občinstvo moralo hoditi skozi občinsko palačo in njen vrt, ki so ga sedaj zaprli.

DNEVNE VESTI.

Duhovske spremembe v Brdih.

Župnik-dekan g. Marinič v Kojškem je stopil v pokoj in odšel v Gorico, kjer bo imel priliko s svojo skušenostjo in spretnostjo še mnogo koristiti celi škofiji. Njegov odhod se splošno obžaluje. — Novi dekan za Brda je postal župnik v Slovrencu, ki je najstarejši župnik v Brdih. Slovenci so že pokazali svoje veselje z ubranim pritrkovanjem. — V Kojško pride g. Albert Leban iz Šturij na Vipavskem. Pred njim je že prišel glas, da je dober govornik in izvrsten glasbenik.

»Goriška Mohorjeva družba«

vnovič prosi one gg. poverjenike, ki jim je preostal še kak izvod zadnje izdaje, naj proti povračilu denarja iste čimprej vrnejo upravi. Gg. poverjeniki, ki še niso zaključili nabiranja novih članov, bodo sedaj pri pobiranju velikih listkov imeli lepo priliko, da pridobijo še dovolj novih udov. Ne dajte ljudem povoda, da se bodo upravičeno pritožili: saj bi se bil vpisal, pa me ni nihče vprašal.

Mučenikova smrt.

Pri sv. Juriju v Slovenskih goricah je umrl prošt Gregor Einspieler v 74. letu starosti.

Bridka je bila življenjska pot tega koroškega slovenskega duhovnika. Koroško slovensko ljudstvo je dolžno dosti Gregorju Einspielerju za svojo narodno izomiko. Zato je bil koroškim Nemcem in Nemčurjem trn v peti. Med plebiscitom so ga izgnali iz njegove priljubljene proštije v Tinjah, ga sredi zime naložili na avto in ga izpostavili, šest inšestdesetletnega starčka, brez sredstev sredi snega na jugoslovan-

ski meji pri Prevaljah. Vse imetje so mu vničili divji »Volksvehrovi«, stari proš je pa romal po Sloveniji in trkal pri svojih prijateljih za kosček kruha in ležišče. Čez dobro leto se je spet vrnil v Tinje pogledat, če mu je še kaj od imetja ostalo. Tedaj bi ga bili »Volksvehrovci« skoraj ubili. Avstrijski orožniki so ga odpeljali spet do meje. Čez dve leti se je koroškemu trpinu posrečilo dobiti prijazno faro v Slovenskih goricah. Ljudstvo je tukaj srčno vzljubilo svojega starega skušanega dušnega pastirja in mu je lajšalo zadnje dni življenja. Prošt Gregor Einspieler je bil borec za Boga in svoje ljudstvo!

Planinski slavček — umrl.

Izpod snežnih triglavskih vrhov, iz Dovjega, je prišla žalostna vest, da je umrl planinski slavček, župnik Jakob Aljaž. Rajni dvainosemdesetletni župnik je bil starosta slovenskih skladateljev in planincev. Slovincem je s pomočjo Mohorjeve družbe podaril »Slovensko pesmarico«, ki je še danes v slovenski zborovski literaturi neprecenljiv zaklad. Koliko je še drugih njegovih pesmi slovenski zemlji in nje planinskemu svetu! Rajnikovo ime kot planinca je ovekovečeno vrh samega Triglava z »Aljaževim stolpom«. Aljaž je bil deležen mnogih pohval in odlikovanj, vabili so ga iz gorske fare na boljše mesta, a on je pel v svežem planinskem zraku, dokler se ni izpel... Spominjajte se nanj!

Obletnica majske deklaracije.

Dne 29. maja bodo praznovali v Sloveniji desetletnico majske deklaracije, ko je slovenski narod potom svojih zastopnikov v dunajskem

Maurice Leblanc:

Skrivnostno oko.

(Doživljaji Arsena Lupina.)

Končno pozvoni. Vratarica pride. »Znanci so spet bili tu, ne?« Žena molči.

»No, Katarina, ste vi odprli škataljo od cigar?«

»Ne, gospod Daubrecq.«

»No torej! Jaz sem pokrov prelepil z ozkim trakom papirja in ta je zdaj pretrgan.«

»Toda kljub temu vam lahko zagotovim...« začne vratarica.

»Čemu lažete,« reče Daubrecq, »ko sem vam sam rekel, da pojdite policiji na roko.«

»Namreč...«

»Namreč, vi ste mislila, da iz dveh studentev priteče več vode, ko iz enega. No, radi menel.«

Pomoli ji bankovec za 50 frankov:

»Torej so bili spet tu?«

»Da, gospod Daubrecq.«

»Isti kot zadnjič?«

»Da, vseh pet... z nekom drugim, ki je najbrž njih vodja.«

»Velik, blond mož?«

»Da.«

Lupin je opazil, kako je Daubrecq škrtnil z zobmi.

»Sicer se ni nič zgodilo?«

»Prišel je še eden za njimi in jih je odvedel... brž nato sta prišla še dva, tista, ki običajno hišo opazujeja.«

»So bili samo v tej sobi?«

»Da, gospod.«

»Dobro.«

Žena je odšla. Daubrecq se je spet lotil korespondence. Nato je pa stegnil roko ter nekaj pisal v prazen zvezek, ki je ležal na skrajnem robu pisalnika. Ko je nekaj napisal, je zvezek podržal v zraku, ko da bi si ga hotel prav natanko ogledati.

Bile so pa zgolj številke, neko odštevanje, ki je je Lupin lahko bral:

9 — 8 = 1.

Daubrecq je bral te številke polglasno pred se.

»Brez dvoma,« je dejal nato glasno.

Za tem je napisal še eno kratko

pismo; naslov je Lupin prav lahko razbral:

»Gospodu Prasvillu, glavnemu tajniku prefektore.«

Potem je Daubrecq spet pozvonil.

»Klementina,« reče vratarici, »ste v svojih mladih letih hodili v šolo?«

»Se razume, gospod Daubrecq.«

»Tudi računstva ste se učili?«

»Ja seveda, gospod Daubrecq.«

»V odštevanju pa niste prav doma.«

»Kako, gospod Daubrecq?«

»Ker ne veste, da je devet manj osem ena; in glejte, to je vendar velike važnosti. Kako je sploh mogoče brez teh osnovnih pojmov skozi življenje?«

Med tem ko je to govoril, je vstal ter hodil s prekrižanima rokama po sobi gori in doli. Nazadnje se vstavi pred jedilnico in odpre vrata.

»Nalogo bi sicer tudi drugače lahko razrešili,« reče. »Kdor od devetih osem odšteje, mu ostane eden, no, in ta je tukaj. Račun torej drži

in ta gospod nam bo to dokazal, ni res?«

Po teh besedah potolče po žametni zavesi, za katero se je Lupin brž skril.

»Saj se boste vendar zadaj zadušili! Sicer bi pa tudi lahko v svoje veliko zadovoljstvo zaveso s kakim bodalom predrli. Torej naprej, moj ljubi gospod!«

To je bi položaj, kakršnega Lupin ni bil vajen. Druge v past vjeti in norce iz njih briti, to mu je pač ugajalo, da bi se pa sam vjel in da bi ga kdo povrhu še smešil, ne, to pa ni bilo po njegovem okusu.

»Malce bled je naš gospod... Glej, glej, to je naš stari vpokojevec, ki je zadnje čase toliko napeto opazoval. Morda je gospod tudi pri policiji? No, no, pridite k sebi, saj vam ničesar žalega ne prizadenem. Vidite, Klementina, kako pravilen je bil moj zgled. Po vašem računu je prišlo v hišo devet policajev, ko sem se pa vračal, sem jih le osem naštel. Ta gospod tu je bržkone za opazovalca ostal.«

(Dalje.)

Razvoj deželne avtonomije v Jugoslaviji.

Finančni minister Jugoslavije je izdelal načrt, po katerem bo država odstopila celo vrsto pravic, ki jih je doslej ona sama vršila, oblastnim skupščinam ali deželnim zborom. O tem bo sklepal v kratkem ministrski svet. Za sedaj mislijo izročiti v roke oblastnih skupščin ceste, številne posle kmetijskega ministrstva in ministrstva narodnega zdravja. Pričenjajoča deželna avtonomija bo v veliko korist delovnega ljudstva.

Pristojbine v jugoslovanskih pristaniščih.

Jugoslovanska vlada je zvišala za tuje ladje, ki pristanejo v njenih lukah, pristojbine za 400 od sto. Ta povisek je namenjen bajé za izboljšanje pristaniških naprav, a škoduje močno inozemskim, posebno italijanskim parobrodom. Pravijo n. pr., da se Kozuličeva družba ne bo več ustavljala s svojimi ladjami v dalmatinskih lukah.

»Francoska akcija«.

Našim bravcem je nemara še v spominu ukor, ki ga je dal Vatikan francoski katoliški nacionalistični struji »Action Francaise« (Aksjon fransez). Zdaj so se voditelji »Action francaise« obrnili na Vatikan s prošnjo, naj razsodi v sporu med strujo in kardinalom Andrieujem, ki je obdolžil francoske katoliške nacionaliste, da so protikrščanski. Seveda, nacionalizem, ki ubija fizično ali duševno pripadnike drugih narodov, je povsod protikrščanski.

Vinska letina.

V Julijski Krajini so pridelali vinogradniki 329.000 hektolitrov vina. L. 1925. pa le 194.000. Če pa vzamemo v račun celo Italijo, vidimo, da je bila letina slabša. L. 1925. je vrgla 45 milijonov in pol hektolitrov, lani pa le 37 milijonov.

Osebnostne izkaznice za inozemce.

Inozemci, ki stalno bivajo v kaki italijanski občini, tudi lahko dobe osebno izkaznico. Pod »narodnost« se vpiše državljanstvo. N. pr. če je iz Jugoslavije: Slovenec, Srb, Hrvat itd. za nas pa ostane vedno: nazionalita italiana, ker se ne loči med državljanstvom in med narodno pripadnostjo.

Najdemo dvokolo.

Našlo se je dvokolo, ki se hrani na mestnem gospodarskem uradu (magistrat). Lastnik naj se zgleda s potrebnimi dokazili pri uradu mestne policije.

»Splošno slovensko žensko društvo« v Gorici

opozarja svoje članice, da se bo vršil redni mesečni sestanek v nedeljo 8. t. m. ob 4h popoldne v društvenih prostorih. Na dnevnem redu je kratko predavanje. Upisujejo se nove članice in na željo pobira članarina. Naj ne manjka nobena članica.

Čuden molk.

Pred dobrim tednom je »Straža« izrazila začudenje, kako moreta profesorja bogoslovja dr. Pavlica in dr. Žigon trpeti, da »Goriška Matica«, pri kateri sta imela od ustanovitve sem veliko besedo, blati pred katoliškim ljudstvom spomin slovenskega škofa in mučenika dr. Antona Mahničarja. Oba gospoda profesorja pa previdno molčita in ne čutita potrebe, da bi se izjasnila. Kako naj si slovenska katoliška javnost tolmači ta molk? Ali se morda tudi ona dva strinja ta s sramotanjem »Goriške Matice«? Ali podpirata in odobravata nizkotno obrekovanje škofa Mahničarja tudi ona dva, ki jima je poverjena vzgoja mladih duhovnikov? Morda se jima pa zdi, zadeva brez pomembna in zato molčita. Če bi bilo tako, ju opozarjamo, da bi bilo za moza, ki zavzemata tako odgo-

vorno in tako važno mesto v življenju Cerkve, naravnost neodpustno, ako bi smatrala obrekovanje započetnika katoliškega gibanja med Slovenci, za brezpomembno stvar, ki se ju nič ne tiče, in sicer tudi tedaj nič ne tiče, kadar se je obekovanje izvršilo javno pred desetstični vernikov in potom književnega podjetja, kjer sta doslej vedno sodelovala.

Kako javnost sodi tako ravnanje, iz obzirnosti do obeh gospodov ne maramo izreči.

Drobiž.

Mississippijeve poplave.

Že par dni pišejo listi o velikanskih poplavih ob vletoku Mississippi v Zedinjenih državah. V valovju, ki izgleda kot razburkan ocean razprostranjen preko 10.500 kvadratnih milj, je našlo smrt 350 ljudi, 300.000 jih je brez strehe. Setev je vničena, ljudje beže pred razdivjano reko. Dežela, velika kot Goriška, je pod vodo.

Zdrava pamet.

Na Angleškem morajo vojaki delati pismen izpit, ako hočejo biti pomaknjeni v višje stopinje. Neki vojak je pri skušnji dobil nalogo: »Kaj je dolžnost vojaka?« Napisal je zelo kratko in jedrnato: »Po navadi pravijo, da je prva dolžnost vojaka umreti za domovino. Mislim, da je to popolnoma napačno. Prva dolžnost vojaka ni ta, da umre za domovino, ampak poskrbeti, da so vražnik umre za svojo.« Mož je izpit dovršil z uspehom.

Stalne cene!

V nekem ameriškem mestecu je nekje napis: »Albert Robert Montrez, diplomirani pesnik, že devetindvajset let stalno v svojem poklicu, piše pesmi za godove, poroke, osmrtnice in za slovesnosti vseh vrst. Sonet je po dolarju, nagrobni verzi po pol dolarja, ženitvanjska prigodnica pet dolarjev itd. Cene so stalne.«

Dinozaurovi sledovi.

V Perziji je neka družba učenjakov odkrila sledove velikanske predtopne živali dinozaurusa. To so bile orjaške živali, do trideset metrov dolge, kojih okostje se še danes lahko vidi v londonskem naravoslovnem muzeju. Omenjeni odtisi stopal so nastali najbrž na ta način, da je orjaška žival stopala preko kakega močvirja, ki se je nato brž posušilo.

TRŽNE CENE

dne 5. maja 1927.

Česnik kg L 1—1.10; šparglji L 3 do 3.50; brokoli L 0.50—0.80; kisl zelje L 2.10; čebula L 1—1.10; fižol navaden L 1.80—2; fižol koks L 2.60 do 3; salata L 0.90—1.20; krompir L 1—1.10; sveži grah L 2—2.40; peteršilj L 0.30—0.80; radič L 0.80—3; špinača L 0.60—1; vrzote L 1.80 do 2; pomaranče kos L 0.30—0.50; suhe fige kg L 4—4.40; smukvice L 16 do 17; limoni kos L 0.15—0.20; maslo L 17—19; presno maslo L 20—22; mleko liter L 1.10—1.30; trčan med kg L 10; jajca kos L 0.45—0.50.

Pisma naših izseljencev.

Velikonočni prazniki na morskih valovih.

Tudi mi izseljenci na poti v Ameriko smo se spomnili, kako veselo smo praznovali velikonočne praznike prejšnja leta in kako letos na morskih valovih. Ker naši želodeci še niso bili utrjeni, smo bili radi morske bolezni večinoma vsi v postelji. Priporočamo vsem, ki hočejo v Ameriko in se žele obvarovati neprijetnih dobrot, naj puste želodec doma ali naj ga pa kar naprej po pošti odpošljejo. Obenem pošiljamo pozdrave iz španskega prista-

nišča v domačiji. Andrej Mozetič, Marij Mozetič, Jožef Zajc, Franc Štepančič, vsi iz Renč; Marija Luznik, Mirka Mladovan, Ivanka Oberdan, vse iz Šempasa; Vižintin Pepin in njena družina, Dornberg; Terčon Frančiška, Klanc na Krasu; Kralj Pavla, Trebče; Peršinovic Frančiška, Bane; Hrovatin Joško, Ilirska Bistrica; Prelec Ivan, Buje; Skerl Pavel, Praprot.

Življenje Štefana Radića.

(Nadaljevanje.)

Prva dela, v katerih sem začrtal program kmečke politike.

Že v Zemunu sem napisal delce: »Kako naj pridemo iz zla v dobro«, v katerem sem navedel 12 ali 14 točk, ki vsebujejo jedro socialnega programa kmečke stranke. Knjižica je bila zaplenjena ravno ko je bila že razprodana. V jeseni 1902 sem izdal brošuro: »Najmočnejša stranka na Hrvatskem«. V njej sem obdelal misel, da je ta najmočnejša stranka kmečko ljudstvo, kateremu njegovo življenje ter njegovo narodno in državno čustvovanje dajeta že izgotovljen program. Potrebno je samo izvesti organizacijo kmečkega ljudstva in ta program točno in pošteno oživiti. Tudi ta knjižica je bila zaplenjena, toda na srečo istotako šele potem, ko je bila že razprodana, oziroma razposlana.

V jeseni 1902 sem začel izdajati tudi mesečnik »Hrvatska Misao«, pisan v slovanskem in demokratskem duhu. »Hrvatska Misao« je imela namen pridobiti za kmečko politiko naše izobrazbenstvo. »Hrvatska Misao« sem izdajal skozi tri cela leta in v njej sem v letu 1904. v posebni knjižici napisal tudi prvi popolni program Hrvatske Seljačke Stranke. Ta načrt je ob koncu istega leta služil za temelj, na katerem smo zgradili končni program hrvatske kmečke politike. Prvo leto — 1903. — je bila »Hrvatska Misao« aktivna in se je dobro vkoreninila med izobraženstvom. Drugo leto — 1904. — je imela majhen primanjkljaj. Tretje leto jo je pa opustila vsa mlajša inteligenca, ker sem v njej obsodil kooptovsko (mažarsko) politiko hrvatsko-srbske koalicije, starejša pa

zato, ker sem medtem osnoval Seljaško stranko. Ostal mi je dolg, katerega sem moral dolga leta odplačevati.

Moje stradanje radi obrambe zagrebških Srbov in radi ostrega boja proti pomažarjevanju.

Dne 1. 2. in 3. septembra 1902 so bile v Zagrebu žalostne protisrbske demonstracije. Izzval jih je članek »Rat do istrage« (Bo do uničenja), katerega je ponatisnil zagrebški dnevnik »Srbobran« iz beogradskega »Književnega Glasnika«. Stanoval sem na Prilazu št. 15. Tik mojega stanovanja je bila prodajalna Srbina Popovića in jaz sem iz prvega nadstropja z lastnimi očmi gledal, kako je bila prodajalna razbita in blago vničeno. Drugi dan tega razbijanja 2. septembra stopim pred ljudstvo in v kratkem nagovoru poudarim, da nam naši Srbi s svojo nezanesljivostjo in svojim mažaronstvom sicer mnogo škodujejo, toda oni so naši bratje in zato ni človeško in ne politično modro, proti njim tako nastopati. Mažari, s katerimi nas veže državni pravni dogovor, po katerem moramo na Hrvatskem vladati samo hrvatski jezik in se viti samo hrvatska zastava, krše s preprirom ta dogovor in hočejo ustvariti iz nas Hrvatov same sužnje. Ako hočemo torej protestirati proti nezakonitosti in nasilju, nam nudi dovolj prilike n. pr. državni kolodvor, kjer so sami protipostavni mažarski napis. »Vi, kolikor vas je, snamete lahko igraje vse one protizakonite napise, jih stlačite v omare in jih pošljete v Plešče Košutu in Tiszi, da si jih obesita na nos.«

V prvem hipu me je hotelo občinstvo napasti, toda nekateri mladeniči so začeli vzklikati: »Dajte mu mir, to je vendar oni Radić, ki je pred šestimi leti zažgal mažarsko zastavo. On ima prav! Pustimo Vlahe pri miru in pojdemo na kolodvor, da snamemo mažarske napise!« Komaj se je občinstvo obrnilo proti vseučiliškemu trgu, že so bili tu redarji in orožniki, ki so me prišli. Radi tega govora sem bil po enomesečni preiskavi obsojen na 6 mesecev ječe. Med preiskavo je policija skušala s pritiskom in denarjem dobiti pričevanje, ki naj bi izjavile, da sem pozival ljudstvo, naj razbije kolodvor.

Kaj je novega na deželi?

Ajševica.

Naše »Pevsko in bralno društvo« obhaja letos 20 letnico svojega obstoja. V proslavo tega dogodka bo imelo prihodnjo nedeljo 8. t. m. na vrtu gostilne g. V. Komela na Ajševici veliko spomladansko prireditev s petjem in z Ganglovo dramo »Sin«.

Renče.

(Obrtna šola za zidarje.) V nedeljo 8. t. m. ob 6. uri se slovesno zaključil šol. leto in otvoril razstava za izdelke učencev. Občinstvo, ki se zanima, je vabljen, da si ogleda razstavo, ki ostane odprta do večera v prostorih ljudske šole.

Ozeljan.

Županstvo Ozeljan: Sv. Mihael razglašajo:

Posestniki hiš in zemljišč ob Lijaški ku se pritožujejo, da izdirajo izletniki, ki delajo izlete v skalovje nad hudournikom in pečine nad Sv. Mihaelom, kamenje in skale, ki drče v dolino in povzročajo na polju občutno škodo ter ogrožajo prebivalstvo. Izletniki se zato opozarjajo, naj opuste neumestne šale, da ne bo škode in nesreč.

Levpa.

Tudi k nam se je priselila gospodarska beda. Mnogi se izseljujejo in veliko jih je že odšlo v daljnjo Ameriko. Bog daj, da bi njihovi upi ne

bili varani! Skoraj vsi fantje in dosti mož si pa morajo iskati zaslužka v tujih krajih. — Velikonočne praznike nismo nič prav veselo praznovali. Marsikaj je bilo drugače, kakor bi si želeli. Pa kdo bo samo tožil! Upajmo, da se bodo razmere bolj šale.

Žabče pri Tolminu

Na prvega majnika, na god našega vaškega patrona Šenpavla, je Bog poklical iz naše srede enaindvajsetletno madenko Marijo iz hiše Šorlijeve h. št. 9. V zbor je bila in v zgled našim dekletom in Marijini družbi, katere zvesta članica je bila do groba. V torek smo jo pospremili k zadnjemu počitku. Na njenem domu so ji Marijine hčere zapele v slovo. Na zadnjo pot so jo nesli naši fantje. Žalni spreved so s cvetjem spremljale naša dekleta in Marijina družba s svetinjami in zastavo ter pomembnim vencem iz spominčic kakor v priznanje za njeno zvestobo. Tudi vaško društvo ji je poklonilo venec. Pokojnica je lani izgubila mater, od tedaj je bila zapuščenemu očetu in osirotelim sestram in bratu: mati in gospodinja. Kakor je živela, tako je tudi umrla. Ko smo pričeli šmarnice, jo je Mati božja utrjala kot šmarnico in šmarnice smo ji tudi nargali na njeno krsto. Bog potolaži njene domače, njej pa dodeli sladek počitek!

Iz Vederjana.

Naše društvo živi tiho notranje življenje. Kako nas družijo prijateljske vezi, smo spoznali zlasti pri odhodnici našega delavnega člana člana Leop. Simčiča, ki je odšel te dni k vojakom. Društvo mu je priredilo prijateljski poslovilni večer s petjem in prelepim nagovorom. Pokazali smo s tem, kako naša društva cenijo požrtvovalne fante. Prijateljstvo in vsem vojaškim novincem želimo, naj ostanejo zvesti načelom in naj se zdravi ter nepokvarjeni vrnejo med nas!

Plače pri Sv. Križu.

Naša nadebudna mladina misli, da ni pametnejše zabave kot je ples. Ni čudo, če matere tarnajo, da je draginja, da ni dohodkov i. t. d., kajti njihove hčerke morajo imeti vedno lepa krila in lepe čevljičke zdaj za to, zdaj za ono priliko. Dobijo se matere, ki gredo v svoji slepoti tako daleč, da skraja vse dovolijo svojim hčerkam, tudi ponočno pohajkanje Starši, ne puščajte o trok v vsako družino! Včasih se tudi pod prav priprostim naslovom skrivajo opolzki nameni. Pri nas se fantje kar nič niso vstrašili samega davka, dasi imajo nekateri že precej križev na hrbtu.

Rihemberk.

Prihodnjo nedeljo dne 8. t. m. popoldne imamo pri nas večjo prireditev. Nastopi pevski zbor z izbrano vrsto pevskih točk, ki bodo občinstvu, kakor upamo, gotovo ugajale. Podali bomo tudi Turšičevo bajko s petjem v treh dejanjih: »Izgubljeni raj«. Med odmori bo udarjal domači tamburaški zbor.

Livek.

Na velikonočni ponedeljek sem se napotil v eno (iz osmih) gostilen, v kateri je živahno škripala harmonika s spremstvom hitrih prstov na violino (po dom. škant). Vtis so mi napravili gibčni udje mladih nog in vročernih teles. Pri vsej gibčnosti je vendar vidno tekel znoj z razgretih rudečih lic tako na tla, da ni bilo potreba plesišča škropiti z vodo.

Prizor, ki je učinkovito vplival, so bile mlade, komaj 14 let stare punčke in mladi fantički, ki so se kaj urno vrteli, pri pogibajoč spretno hrbtenice. Prašal sem, ali nima ta mladež staršev. Odgovor sem koj dobil, ko sem pomislil, da jih ravno starši sami pošiljajo na ples, ponosni, da imajo prvovrstne plesalce že v tako nežni mladosti. Starši, glejte da odvrčate svoje hčerke od takih poti, da ne bo prezgodnjega joka. Videti je bilo, da so natakariji tudi urno skakali in vršili vestno svoj posel. Kaj bi ne, saj kristnega vapca si vsak rad privoščil pol literčka. Ne stane več ko bornih pet lir liter, glavobol izključen. Čudno pa, da se vršijo plesi nemoteno kar cele noči. Potrebno bi bilo, da bi se mladini ne nudila priložnost, postratnosti, ker danes se le z težavo pride do zaslužka in potrebe so vse like. Davčni vijak pritiska čim dalje bolj, upravljivost in kvar moralnosti to pa mora biti. Res moderne časi. Bistrootki Potefuzelč.

Socialni vestnik.

O zapravljanju ljudskega premoženja.

Dne 2. maja je imel nemški profesor Ude, dober znanec pokojnega dr. Kreka, na Dunaju predavanje, v katerem je med drugim povedal te le resnice: »Ljudje se neprestano povprašujejo, kaj bi bilo potrebno narediti, da bi življenje ljudstva bilo v zdravstvenem, gospodarskem in moralnem oziru pravilno urejeno. Na to hočem odgovoriti z naslednjimi opazkami. Blago delim v dve veliki skupini: v blago, ki je družbi koristno, in v tako, ki ji škoduje. Slabo blago se proizvaja samo radi tega, ker lju-

dje po njem povprašujejo in ga uživajo. V tem je pa poglavitna napaka človeštva, da potroši tri četrtine svojih delovnih moči za proizvodnjo blaga, ki je družbi škodljivo. Vsaka družina in vsak poedinec bi moral imeti lastni dom. Zakaj ni bilo mogoče uresničiti do danes tega vzvišenega cilja? Zato, ker se zapravljajo milijarde ljudskega premoženja in ljudskih dohodkov za socialno škodljivo blago.

Avstrija ima letno 6200 milijonov šilingov (18.200 milijonov lir) dohodkov, tako da pride na vsako osebo 80 do 90 šilingov. (240 do 270 lir) mesečnega zaslužka. Ne verjamem, da je mogoče živeti z 80 šilingi (240 lirami) človeka dostojno življenje. In vendar imajo nekateri še manjše dohodke. Sedaj pa si oglejmo nastopne številke: prebivalstvo Avstrije povzame vsako leto za 700 milijonov šilingov (2100 milijonov lir) alkohola. K temu pride še 300 milijonov šilingov (900 milijonov lir) za tobak. Ena tretjina vsega ljudskega premoženja se zapravi torej vsako leto samo za alkohol in tobak. Samo piva popije avstrijsko ljudstvo (6 milijonov ljudi, ur.) na leto za 3.725.000 hektolitrov, tako da bi v tem morju piva lahko potopili celokupno prebivalstvo Avstrije. Cigar pokadijo v Avstriji letno 204 milijone, cigaret 3.725 milijonov, cigaretnega tobaka 57.000 kvintalov, v nos stlačijo pa 133.600 kilogramov tobaka. Ako bi se ta denar stavil v stran, bi nastalo tako premoženje, da bi ž njim lahko sezidali v kratkem času vsaki družini lastno hišo. Tovarne piva, cigaret in gostilničarji radi tega ne morajo propasti. Tako radikalen nisem. Tovarne naj se polagoma preuredijo, da bodo proizvajale in prodajale le socialno koristno blago.

Ravno tako važen gospodarski problem sta luksuz in moda. Zopet naj govori številka. Na pust leta 1924 je bilo potrošenih za 100 plesov 130.000 šilingov (520.000 lir) v plesnih oblekah in plesnih čevljih. Pomislite, kakšna potrata samo za 100 plesov.

Gospodarski bedi, ki sledi iz tega, se pridruži tudi moralno propadanje. Ideal bi bil, da bi se mladi ljudje mogli kmalu poročiti. Toda gospodarske razmere jim tega ne dopuščajo in če se morejo poročiti, imajo le enega ali dva otroka. Narod, čigar družine nimajo najmanj 3 ali 4 otroke, je obsojen na izumiranje. Na tisoče otrok pomorijo pri nas vsako leto pod srcem materinim. Tako ljudstvo mora moralno in telesno propasti.

Dobro je, da o teh resnih besedah profesorja Udeja razmišlja tudi slovensko ljudstvo v Italiji.

Valuta.

Dne 4. maja si dobil:

za 100 franc. frankov	74 45 do	74 95 Lir
za 100 belg. frankov	265 50 do	270 50 Lir
za 100 švic. frankov	363.— do	367.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	56 25 do	56 75 Lir
za 100 dinarjev	33 25 do	33 75 Lir
za 1 šterling	91 65 do	91 95 Lir
za 1 dolar	18 92 do	19 03 Lir
Novci po 20 frankov	72.— do	74.— Lir
a 100 avst. kron	0 0266 do	0 0271 Lir

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: T. B. 100 L; č. g. Iv. Miklavčič zbirko iz Zavratca p. Idrija 25 L. Srčna hvala!

Listnica uredništva.

Na več vprašanj: Žrebanje vojnoškodninskih obveznic bi se imelo vršiti meseca junija, do sedaj pa še ni določen dan.

Zraven glavne ceste med Batujami in Selom je takoj na prodaj za enkratno košnjo detelja mešana s travo. Obsega 4 njive. Pripravljena je tudi žica na kolik za sušenje. Cena je ugodna. Kdor si želi nabaviti prvovrstno krmo, naj se zgleda pri Ivanu Vetrihu, v Batujah št. 64.

VABILO

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

Kmetijskega društva v Vipavi, ki se bo vršil na vnebohod dne 26. maja 1927. ob 4. uri pop. na dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računa za leto 1926.
3. Nadomestna volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bo dovolj vdeležencev, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki vdeležbi.

Odbor.

VABILO

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

Ljudske posojilnice v Vipavi,

ki se bo vršil na vnebohod dne 26. maja 1927 ob 2½ uri pop. na dvorani Kmetijskega društva.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1926.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bo dovolj vdeležencev, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki vdeležbi.

Odbor.

»GOSPODARSKA ZADRUGA
ZA GORIŠKO OKOLICO«

r. z. z o. j. s sedežem v Vrtojbi vabi na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki se bo vršil v nedeljo dne 22. maja 1927, ob 4. uri pop. v Vrtojbi v prostorih gosp. Gorkiča Franca.

Dnevni red.

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo nadzorstva in načelstva.
3. Potrditev letnega računa za preteklo poslovno leto.
4. Sklepanje o pokritju poslovne izgube.
5. Volitev nadzorstva za eno leto.
6. Volitev krajnih odborov za eno leto.
7. Odstavljanje nadzorstva in krajnih odborov.
8. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob določeni uri, se bo vršil istotam in z istim dnevnim redom pol ure kasneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu navzočih članov.

Bilanca in letni računi bodo razporejeni v društveni pisarni članom v ogled v nedeljo dne 15. maja 1927 od 10. ure zjutraj do 6. ure popoldne.

Načelstvo.

Iščem službe kot organist in povodja na deželi. Več pove uprava »Gor. Straže«.

Še nekaj lepih trt-zlahtnina po ugodnejši ceni je na prodaj. — Gorica, Via Barzellini 6.

Zdravnik kirurg

dr. T. Müller

je odprl svoj ambulatoriji

v ulici Garibaldi

(prej Teatro) št. 12 I nadstr. sprejema od 11-12 in 5-6 ure.

Na prodaj je skoraj nov šivalni stroj za skoraj polovično ceno, znamka »Singer«. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Velika izbira prenosljivih gramofonov, plošč, igel itd. — Velika zaloga fotografskih šip in papirja za fotografije; fotografski aparati itd. Tvrška E. Vokulat & Co. Gorica, Corso Vitt. Em. III. št. 7. — Tel. 3—47.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 10. 5. 1927.

»Conte Rosso« 27. 5. 1927.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Conte Verde« 12. 5. 1927.

»Principessa Maria« 18. 5. 1927.

»Tomaso di Savoia« 10. 6. 1927.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Regina d'Italia« 21. 6. 1927.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke za stopnik

F. Rosich, Gorica,

Via Contavalle št. 4.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Laboratorij otvoren že leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

VOJNA ODŠKODNINA.

Konzulence, zastopstva, prizivi, konkordati, likvidacije, davčne zadeve, posojila vsake vrste, všteti brezobrestna posojila na starostno obrabo. — Pisarna: A. Trampuž, sod. oficijal, Gorica. Via Garibaldi 20, I. nadstr.

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las.

Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice in agencije: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novomesto, Ptuj, Prevalje, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst. Sezonska ekspozitura: Rogaška Slatina.

Vloge na knjižice po 4%.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.